

KVINDEN OG SAMFUNDET

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund

Nr. 2.

Kontor: Nørregade 33, St.

24. Januar 1903.

Udgaar hveranden Lørdag.

19. Aag.

Koster 50 Øre Kvartalet (+ 13 Øre i Postpenge i København.) Enkelte Numre 10 Øre.
(+ 15 Øre i — i Provinserne.)

MARY STEEN,

kongelig Hoffotograf

Amagertorv 4, 3.

EMMY THULSTRUP.

Hjemmelavet Konfekt,

tilkendt eneste

Panoptikon B, 1ste Sal o. G.
Telefon 26543.

Marie Steffensens Skole

for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning,
Zinnsgeade 2, 2. Sal.

Den Suhrske Husmoderskole.

Tlf. 6053. Skinderg. 31, 2. Trf. 1—3.
Nye Kursus begynder til Januar, deriblandt et 3 Mdr.s Aftenkursus fra Kl. 7 à 20 Kr. Program tilsendes.

„Bog og Naal“,

nordisk Tidsskrift for kvindelig Opdragelse og Undervisning, er Organ for Foreningen „Den danske Pigeskole“ samt for Foreningerne inden den norske Pigeskole. „Bog og Naal“ udgaar en Gang om Maanedens. Det koster 75 Øre Kvartalet og kan bestilles paa ethvert Postkontor i Danmark, Norge og Sverige samt paa Bladets Ekspeditionskontor i Silkeborg.

Frederiksborg Husholdningsskole.

Hjem og Skole for unge Piger.

Nyt Kursus fra Novbr. til April.

Program sendes og Indmeldelse modtages af Bestyrerinderne
Alvilda Jakobsen, udd. Skolekøkkenlærerinde.
Kirstine Bonde.

Kvinden og Samfundet.

Opmærksomheden henledes paa, at „Kv. og Samf.“ giver Abonnentsamlere den sædvanlige Boghandleravance: 40 % saaledes, at man for hver til Kontoret, Nørregade 33, St., indendigt Kvittering fra Postvæsenet paa en Abonnement (dog mindst 5 ad Gangen) vil faa 20 Øre — 1 Kr. for 5 ny Abonenter — tilbagesendt.

„Pauline Worms Minde“.

Boglegaterne er i Aar uddelte til: Frk. Helga Sehested af København, Frk. Anna Rosenmeyer af Horsens og Frk. Elisabeth Ryberg af København.

Fra Rigsdagen.

—o—

Det er vel bekendt, at der i denne Rigsdagssamling forhandles et Lovforslag om „Borgerlig vielse“. Der er i Forslaget en Bestemmelse, som mangfoldige Kvinder med Undren og Uvilje har læst, især da vi ellers mene i den højtærede Justitsminister at have en Tilhænger af vore berettigede Krav om retslig Ligestilling med Manden. Bestemmelsen er denne, at det i det fremlagte Lovforslag udtrykkelig lægges i Faderens Haand, og hans alene, at nedlægge Indsigelse mod de mindre-aarige Børns Indgaaelse af Ægteskab. I den bestaaende Lov er det „Forældrene“, der har denne Ret, saa der kan jo ikke siges andet, end at det ny Lovforlag i saa Henseende forfordeler Moderen. Ved anden Behandling har da ogsaa Folketingsmand Svend Høgsbro stillet Ændringsforslag til denne Bestemmelse og udtalt, at „der bør forbeholdes Moderen en Ret til... ved sit Nej at hindre Ægteskabs Indgaaelse“. Ja, naturligvis! Den gifte Moder til et Barn burde dog vist have den samme Ret over for sit Barn, som den ugifte. Eller vil Lovgivningen virkelig nøde udviklede og intelligente Kvinder til at foretrække „løse Forbindelser“ for at bevare den rent menneskelige Myndighed over for deres umyndige Børn, at kunne nedlægge deres fuldt ud retslig gyldige Veto imod et Ægteskabs Indgaaelse, som hun — Moderen, — anser for ulykkebringende for sit Barn! Lovgivningen har paa mange andre Omraader begyndt paa i retslig Hensende at stille den gifte Kvinde lig med den ugifte. Men nu foreslaas der, at den gifte Kvinde over for Bestemmelser, der angaar det, der er hende helligst: hendes Børn, har at være lig Nul og Nix.

Ministeren siger, at de gamle Lovbestemmelser bestandig i Praxis har været anvendt saaledes, at det er Faderens Samtykke alene, man har krævet, og er overbevist om, at den foreslaaede Ændring vil „bringe Strid og Trætte ind i Familielivet... paa en overordenlig bitter og oprivende Maade“, idet Ændringen vil give Moderen Ret til, „at fremkomme over for Ægteskabsforstanderen „med sit ganske ubegrundede Nej.“

Hertil er at svare, at Faderens Nej jo kan fremkalde ganske den samme Familietvist, og at det ikke er absolut givet, at Moderens Nej er mere ubegrundet end Faderens. Tværtimod! Moderen — det siges der jo ellers altid — er sikkert mere optaget af at faa sine Børn godt gift end Faderen. Og Kvindens Ulyst til i det hele taget at have mere med offentlige Institutioner at gøre end højst

nødvendigt vil sikkert holde hende fra at gjøre Indsigelse gældende uden netop i yderste Nødstilfælde.

Ændringen blev forkastet ved 2. Behandling; men den burde sikkert igen optages og paany søges gennemført. I vor Tid, hvor saa mangen en Hustru er selvstændig og i Besiddelse af lige saa megen Sjælsudvikling og Omtanke som Manden, lige saa forstaaende over for Samfundsfornernes Ordning som Manden, gør det et pinligt Indtryk at se Lovbestemmelser foreslaaede, der stiller Moderen til Børnene — NB. naar hun er gift — fuldstændig uden for Lov og Ret.

Loven burde dog være et Udtryk for sin Tids højeste Sandhed. Men Sandheden er jo nu den, at i de mest udviklede Samfundslag indtager Hustruen en med Manden jævnbyrdig Stilling i Familien. Loven bør derfor ikke sætte hende uden for Familien, naar der er Tale om Afgørelser, der angaar Børnene. Paa den Maade bliver Loven et Udtryk for overlevede Synspunkter og holder ikke „Trit“ med Samfundsudviklingen.

Og hvad „Familietvisten“ angaar, saa er den Enighed, der er baseret paa den ene Parts Overhøjhed og Kommando næppe at foretrække for „Tvisten“ om noget saa vigtigt, som et mindreaarigt Barns Lykke og Held.

Og fordi det har været „Praksis“, at det var Faderens Samtykke, man forlangte, behøver det ikke nu at fastslaas som Lov, at saaledes skal det være ved.

Louise Nørhørd.

Kriminalasyler.

—o—

Det begynder at blive uhyggeligt herhjemme i „det lille fredelige Danmark.“ Endnu i min Ungdom var det en ganske almindelig Forestilling, at den Slags brutale Forbrydelser, som spurgtes fra andre Lande, — selv fra et Land, der ligger os saa nær, og hvis Folk er vort saa nær beslægtet som Sverige — var utænkelige her.

Men den bitre Kendsgerning er, at trods religiøs Vækkelse, trods Oplysning og trods bedre, sociale Vilkaar for de underste Samfundslag, er Danmark i Færd med at naa paa Højde med baade Frænde- og Nabolandet hinsides Sundet og Storstaterne i Procenttallet af Mord, særlig forbunden med Angreb paa Kvinder.

Det er Tidens Nydelsesefer, der aabenbarer sig i disse oprørende Forbrydelser. Denne Feber griber hurtig den opvoksende Ungdom. En 17aarig Knægt i Ørlev faar Lyst til en Cycle, og slaar en Mand ihjel for at faa Penge til Indkøbet. Arthur Jørgensen vilde, — skønt kun et Par og tyve Aar gammel, — være sin egen Mand, gifte sig, faa Moderens Forretning, og saa slaar han hende ihjel med en Raahed, som man ligefrem stejler over. Hjortshøj-

mordet er endnu uopklaret, men derfor ikke mindre grufuldt. Sikkert spiller Skinsyge her en Hovedrolle, hvis da ikke Udaaden er øvet af en sindsygt Person, der har myrdet blot for at myrde, eller som har villet sikre sig mod Ubehageligheder efter et mislykket Voldtægtsforsøg.

Thi det er, som man ved og let indser, denne Frygt for Straf, der fra Voldtægt eller Forsøg derpaa fører til Mord paa Kvinder. Det var ogsaa dette, der kostede den unge Pige i Ørsted Livet.

Øvrigheden synes at have begaaet en alvorlig Forsømmelse ved at lade Jens Stryg gaa omkring, som om han var et normalt, skønt det vidstes, at han var et abnormt Individ. Ganske kort forinden havde han nemlig faaet Rottingstraf for Uterlighed mod nogle Smaapiger, og Øvrigheden vidste, eller burde vide, at det ikke var den eneste Gang, han havde gjort sig skyldig i denne Perversitet. Han faar sine Rotting, efter at Lægen har undersøgt ham og erkendt hans abnorme kønslige Udvikling og ustyrlige Kønssdrift. Og saa sender Øvrigheden ham ganske rolig hjem og lader ham gaa løs!!

Intet Under, at Befolkningen paa Egnen føler Harme ved slig utilgivelig Mangel paa Omtænksomhed hos Myndighederne, der baade har Ret og Pligt til at holde slige Personer i Forvaring.

Der fandtes her i Bladet i Sommer en Artikel, der ligefrem raadede Kvinden til at gaa bevæbnet med Revolver og skyde enhver Mandsperson ned, som truede med Vold. Jeg for min Del finder det aldeles rigtig og forsvarlig, at en Kvinde værger sin Ære, om det saa skal være ved at skyde den Usling ned, der antaster hende. Han ligger paa sine Gerninger, og ham sker kun hans Ret, — vel at mærke, naar han er ved sin Forufts fulde Brug og ikke en stakkels sindssyg. Ogsaa i dette Tilfælde maatte en Kvinde være beføjet til at tage hans Liv, om ingen anden Redning var forhaanden, men Samfundet havde her begaaet den alvorligste Pligtforsømmelse ved at nødvendiggøre Nødværget.

Der er bleven sagt, at man maatte være berettiget til at behandle Mandspersoner som Jens Stryg, ligesom man behandler Hunhunde, Tyrekalve og Hingsteføl, som ikke skal bruges til Avledyr.

Bortset fra, at man maaske ikke en Gang ved at gribe til dette Middel beskytter Kvinder mod Overfald af Kastraten — thi den unaturlige Brynde kan meget vel bevares selv om Forplantningsevnen er ophørt, — saa føler man dog straks, at slig Lemlæstelse strider imod den humane Bevisethed. Med Mandskraften vil hos de fleste ogsaa den aandelige Spændekraft tabes. Samfundet kan under ingen Omstændigheder have Ret til at overgive noget af sine Medlemmer til Sløvhed og Aandssvækkelse. — Det maa netop være Opgaven at rejse, hvad der endnu maatte findes i slige Individer med sygelig Kønssdrift, til Modværg mod Sygeligheden.

Herved staar vi ved Tanken om en Særanstalt eller dog om Særbehandling for Forbrydere af denne Art. Om Jens Stryg skal Distriktslægen have udtalt, at ingen som helst Straf vil kunne gøre Indtryk paa ham saaledes, at